

Vsake toliko časa izide zbirka, ki preseneti, saj je hkrati neizmerno zapletena in popolnoma preprosta, da bi jo lahko analizirali v nekajstranskem eseju ali opisali z eno samo besedo. Pomenljiv naslov nove knjige Alje Adam, *Dolgo smo čakali na dež*, lahko razumemo na več načinov, najlažje tako, da besedo »dež« zamenjamo za »novo zbirko«, saj nosi njena prejšnja, *Zakaj bi omenjala Ahila*, letnico 2008. Čeprav so se verzi v pesmi očitno stekali prav počasi, kot da bi zbirala zablodele dežne kapljice z okenske šipe, ji to ni v škodo, ampak celo v korist, saj je imela njena poezija čas, da se umiri in umeri obenem.

Govoriti o tako mehkobni zbirki je pravzaprav nehvaležno delo, saj ji s tlačenjem v okvirje delamo krivico. *Dolgo smo čakali na dež* je predvsem svobodna knjiga, ki se ne boji spregovoriti o banalnostih, o stvareh, ki jih doživljamo vsi, a se nam zdijo preveč vsakdanje ali nezanimive.

Primer prvega je pesem

Kavarna, v kateri »starec

dvigne žličko / in jo potopi pod gladino kave kakor veslo, /.../ ljudje prihajajo in odhajajo, šumijo s svojimi plašči, dežniki, / skritimi željami, dvigujejo kozarce, usipajo kristale sladkorja v čaj / ter svoje misli v naročja sogovornikov.« Bolj običajnega prizora si človek skoraj ne more zamisliti, pa vendar v pesmi izpade kot nekaj najbolj posebnega, in to prav zaradi pesničinega odprtega duha, ki si vzame čas in v vsako poro vsrka vzdušje in občutja nekega kraja, nekega kadra, potem pa ga pretopi v pesem. Primer drugega je pesem

Mokri lasje

, v kateri srečamo najstnice, »ki brez dežnikov trimčkajo ob cesti, / kot da jih ne motijo mokri lasje, / kaplje, ki drsijo po vratu, / kot da jih nič ne moti, / ker je vse tako, / kot mora biti.«

Najbolj pa se avtoričina neobremenjenost pokaže pri izražanju telesnosti, recimo v *Potegu vžigalice* :

»Med tuširanjem gledam / sramne dlake , / tam čisto spodaj raste nekaj sivih: / kot da bi majhna starka pokukala / iz mojega mednožja.« Pri teh pesmih se res jasno izkaže, da ne pozna tabu tem, da se ne boji spregovoriti o nečem, kar je v očeh kakega zadržega nečisto, prepovedano, nekaj, o čemer se molči. Subjektov položaj je jasen: zakaj bi se sprenevedali, če pa je seksualnost nekaj najbolj naravnega na svetu, zakaj bi se sramovali nečesa, kar je lahko strastno, prikupno ali samo lepo, zakaj bi nas v zadrego spravljali verzi o nečem tako čudovitem, kot je naše telo, če pa lahko o tem pišemo. »Zjutraj seksava, / ves zlepljen od moje sluzi / si podoben ravnokar rojenem otroku«, beremo v pesmi

Uganka, v Pogovoru s prijateljico

pa: »Vzela si bom mir, / ki ga potrebujem, / da napišem pesem, se zjokam, / ali masturbiram ob štirih ponoči na kavču.« V tem oziru je

Dolgo smo čakali na dež

najbolj iskrena do nas in do sebe, pri tem pa se niti ne trudi, ampak je samo v sozvočju sama s sabo.

Da lahko doseže tako raven čutnosti, se mora seveda zanašati na čutila; že po nekaj prebranih pesmih se začnemo zavedati vpliva Toneta Škrjanca, ki nam ga pesnica v *Prehajanjih* kmalu kar sama potrdi: »Najraje bi začela pri toploti, / ki prehaja skozi pore, v Škrjančevih pesmih, v avtobusu.« Vseh pet čutov je tudi pri njej stalno vklopljenih, pripravljenih na vsrkavanje informacij, pa naj gre za otip (»še vedno ne veva, koliko bližine lahko preneseva, / medtem ko v praznem stanovanju / najina copata vztrajno drgneta drug ob drugega«), vid (»opazujem zelenosivo penjenje valov, / lesene ribiške barke in pokrite stojnice, obložene / s kosi oranžnega lososa«) in tako naprej.

Vseeno pa se od Škrjanca razlikuje po večjem zavedanju sveta okrog sebe in po vseh vidnih ranah in brazgotinah, tudi zgodovinskih in moralnih, ki jih njen ženski subjekt nosi skozi zbirko. Pri tem je tako človeška in tako resnična, da jo prav vidimo pred sabo, z vsemi njenimi napakami in bolečinami vred. Pa naj bo to bolečina ob novici o umiranju prijateljice, ob prerekanju s partnerjem, telesne nevšečnosti ob nosečnosti, ob pripovedovanju o vojni.

Nobena bolečina ni večja ali manjša, nobena ni več vredna od druge, ampak soobstajajo, jo delajo to, kar je, obenem pa naredijo prostor za bolj svetle trenutke, ki so resnično žareči – neverjetno, kako ji uspe na slabih stotih straneh ujeti vase eno celo življenje, ki kar utripa s strani. *Dolgo smo čakali na dež* je tako zbirka, o kateri je težko kaj povedati, ne da bi pri tem zaostriili njene robove ali skrhali njeno energijo, lahko pripomnim samo še tole: izplačalo se je počakati na dež.

Avtorica kritike: Veronika Šoster

{fshare id=2418}